

28.9.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista annetun asetuksen muuttamisesta VN/11325/2022**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n lausuntoa luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista annetun asetuksen muuttamisesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien. Uudelleen maakunnan alueella järjestämisvastuullisia ovat hyvinvointialueiden lisäksi Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä. Tavoitteena on muuttaa asetusta vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun muutosta; kyse on ensisijaisesti kyse teknisestä muutoksesta. Lisäksi asetuksen 2 §:n 6 momenttia muutetaan vuoden 2021 ylijäämän käsittelyn johdosta.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. Alla on vastauksemme Lausuntopalvelussa.

Taustaa

Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelut (Kanta-palvelut) ovat osa yhteiskunnan perusinfrastruktuuria kuten julkinen tieverkko tai verohallinnon tietojärjestelmät. Niiden pitää olla joustavasti, turvallisesti ja ilman erillisiä käyttömaksuja kaikkien toimijoiden käytössä.

Yksittäiset sote-palveluita käyttävät kansalaiset ovat sote-tietojärjestelmäpalveluiden suurimmat hyötyjät. Myös sote-palveluista järjestämisvastuullinen julkinen sektori on merkittävä kyseisten tietojärjestelmien hyödyntäjä.

Kaikki sote-palveluntuottajat ovat velvollisia liittymään ja toimittamaan tietoja julkisen sektorin ylläpitämään Kanta-palveluiden tietojärjestelmään. Tästä on aiheutunut ja aiheutuu niille merkittäviä lisäkustannuksia. LPY:n mielestä nämä lisäkustannukset ovat palveluntuottajien osalta riittävä panostus kyseisen palvelujärjestelmän kehittämiseen ja ylläpitoon.

Edellä mainittuun viitaten yhteiskunnan perusinfrastruktuuriin liittyvät investoinnit ja kyseisten palveluiden käytöstä aiheutuvat kustannukset pitäisi rahoittaa valtion budjetista eikä palveluntuottajilta kerättävillä erillisillä käyttömaksuilla.

Kanta-palveluiden käyttömaksuja on tähän asti peritty vain terveysalan toimijoilta: kunnilta, yksityisiltä terveyspalveluntuottajilta ja apteekkeilta. Nämä toimijat ovat jo vuosia sitten yksimielisesti

28.9.2022

esittäneet, että kyseisten maksujen perimisestä pitää luopua – viimeistään silloin, kun sote-palveluiden järjestämistä vastuu siirtyy pois kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Lausunnolla olevasta asetuksesta

Lausunnolla olevassa asetusalunoksesta esitetään, että sote-tietojärjestelmien käyttömaksuja peritään terveystieteiden palveluntuottajilta ja apteekkeilta myös vuonna 2023 pääpiirteissään samoin perustein kuin tähänkin saakka. Esimerkiksi yksityisen sektorin toimijoiden käyttömaksut perustuvat tuotettujen sähköisten lääkemääräysten määrään ja kuntien maksusuudet niiden asukasmäärään.

Kanta-palveluiden käyttömaksujen oikeudenmukaisessa kohdentamisessa on ollut erittäin suuria haasteita alusta asti. Lisäksi näiden käyttömaksujen kerääminen on aiheuttanut ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia.

On syytä muistaa, että viime kädessä käyttömaksujen kustannukset peritään palvelujärjestelmän asiakkailta. Esimerkiksi julkisen sektorin ostopalveluissa nämä kustannukset kohdentuvat palveluita hankkivien hyvinvointialueiden maksettavaksi.

Eduskunnan 23.6.2021 tekemän päätöksen (sote-uudistukseen liittyvä lainsäädäntö) mukaisesti sote-palveluiden järjestämistä vastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueiden rahoituksesta vastaa valtio. LPY:n mielestä ei ole tarkoituksenmukaista, että hyvinvointialueilta ja HUS-kuntayhtymältä tai muiltakaan alan toimijoilta kerätään tietojärjestelmäpalveluiden käyttömaksuja 1.1.2023 alkaen. Siksi ei ole perusteltua säätää esitetyä asetusta.

LPY uudistaa esityksensä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden käyttömaksuista luopumisesta. Yhdistys katsoo, että tietojärjestelmäpalveluiden kustannukset on rahoitettava valtion budjetista. Silloin ne kohdentuisivat mahdollisimman oikeudenmukaisesti: ne rahoitettaisiin verovarjoilla kuten muutkin yhteiskunnan perusinfrastruktuuriin kuuluvat palvelut ja niistä aiheutuvat investointi- ja käyttökustannukset.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja